

VOORWOORD

Op donderdag 7 april 2011 zijn tijdens een feestelijke bijeenkomst in de Burgerzaal van het Hilversumse raadhuis de architectuurprijzen over 2009 en 2010 uitgereikt. Het was de tweede keer dat het bestuur van de Stichting Hilversumse Architectuurprijs de prijsuitreiking organiseerde.

Ook in deze tweede aflevering viel er voor de vakjury wat te kiezen. De negen genomineerde bouwwerken worden gekenmerkt door een grote architectonische verscheidenheid en hoge kwaliteit. Ook valt op dat een aantal bouwwerken op de groslijst die door de gemeente Hilversum werd aangeleverd van grote maatschappelijke importantie is. Van poppodium tot zorgcentrum en plein.

In die zin verheugt het bestuur zich al op de volgende ronde. De komende jaren zal een aantal bouwwerken, bijvoorbeeld in het centrum en in de stedelijke vernieuwingsgebieden gereed komen, waarvan nu al op architectonisch, stedenbouwkundig en maatschappelijk gebied veel te verwachten valt.

De afgelopen jaren worden woonhuizen met opvallende architectuur in redelijke aantallen gerealiseerd. Tot nu toe nog niet doorgedrongen in de lijst van genomineerde werken, maar een belofte voor de toekomst.

Voor de Publieksprijs zijn de negen genomineerden gepresenteerd in De Woonbode en De Gooi en Eemlander. Via internet kon worden gestemd. Het aantal uitgebrachte geldige stemmen bedroeg 805. Vergeleken met de vorige ronde een toename van bijna 50%! Waarmee gezegd kan worden dat de Hilversumse Architectuurprijs in korte tijd een plaats heeft verworven in de Hilversumse gemeenschap.

Tot besluit wil ik alle vrienden van de Hilversumse Architectuurprijs hartelijk bedanken voor hun bijdrage aan het werk van de stichting. Zonder de vrienden was deze prijsuitreiking niet mogelijk geweest.

Peter van Dulst, voorzitter

De nominaties voor de Architectuurprijs 2011

	Locatie	programma	architect
1	Albertus Perkstraat 14en Albertus Perkstraat 14/16	nieuwbouw zorgvilla renovatie koetshuis	ds concepts&design ds concepts&design
2	Arena	kantoorgebouw Colossos	Min2 Bouw-kunst
3	Herenstraat	12 woningen	ZECC/KAW
4	Jacob Roggeveenstraat	renovatie woongebouwen	Idioom architecten
5	Koninginneweg 44	De Vorstin	De Architecten Cie.
6	Mozartlaan 11,13,15 F t/m G en Wisseloordlaan 177 t/m 213	35 woonhuizen	Claus en Kaan
7	W.C.Bradelaan	18 woningen	BIQ i.s.m. Inbo Architecten
8	Willem Barentzweg 184 t/m 200	appartementengebouw	Monk Architecten
9	Oosterspoorplein + tunnel		Arcadis

DS | CONCEPTS&DESIGN

PROJECTBESCHRIJVING

Project

Doelstelling was om een gebouw te ontwerpen voor ouderen die ondanks een toenemende behoefte aan zorg toch in stijl en in een huiselijke omgeving willen wonen. Essentieel hierbij was de wens om een zeer geborgen omgeving met veel mogelijkheden tot zorgverlening te creëren zonder in een 'ziekenhuis of verpleeghuisachtige sfeer' terecht te komen.

ds | concepts&design is een Hilversums architectenbureau met een eigenzinnig karakter. 'ds' staat voor 'Dreamscape'; het vormgeven van 'woondromen'. Doelstelling van het architectenbureau is om een leefomgeving te creëren die een zo groot mogelijke bijdrage levert aan het algemene welzijn van hun klanten. Het welbevinden van onze klanten is voor ons een centraal uitgangspunt.

Een leefomgeving ontwerpen gaat duidelijk verder dan alleen een gebouw ontwerpen. Tuinontwerp, het ontwerp van onder andere de binnendeuren, deurlijsten en de keukens zien wij allemaal als essentiële onderdelen van het ontwerp van de totale woonomgeving en worden dus als één totaalconcept ontworpen.

Bij deze specifieke opdracht viel ook de styling van de binnenuimtes binnen onze ontwerpmissie. Verder streven wij naar gebouwen van zeer hoge kwaliteit en energiezuinigheid. Deze manier van denken passen wij ook veelvuldig toe bij de keuze van materialen. Wij maken bijvoorbeeld veel gebruik van parket met een dikte van 2 cm. Dit vraagt in eerste instantie om een hogere investering, maar gezien het feit dat dit soort vloeren makkelijk honderd jaar meekunnen zijn dit soort keuzes toch uitermate kostenefficiënt.

MIN2 BOUW-KUNST

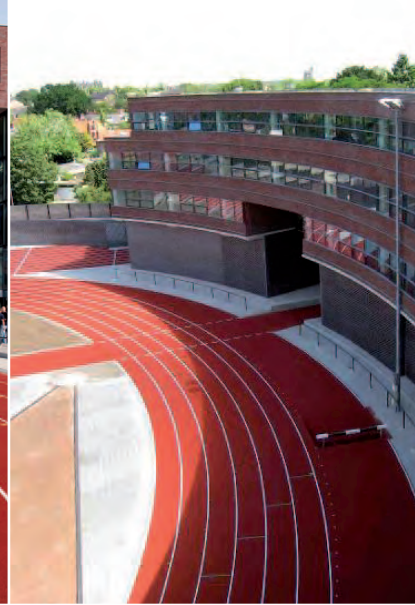
PROJECTBESCHRIJVING

Project

Het kantoorgebouw is door Min2 Bouw-kunst als verhuurpand ontworpen in teamverband met Delta Lloyd Vastgoed en Phoenix Bouwontwikkeling. Het totale pand is verhuurd aan Nike European Headquarters die de naam heeft ogedoopt tot Paula Radcliffe Building.

De architectuur: Tussen de atletiekbaan aan de ene zijde en de doorgaande weg aan de andere zijde was een langgerekt stuk grond beschikbaar, een restgebied waar een sterk object moest worden gecreëerd om het terrein een goede economische waarde te geven. De complexiteit die voortkomt uit de plek maakte de opgave zeer interessant. Als een cake in een bakvorm ontstond de hoofdvorm.

Het plan is geïnspireerd op de Metamorfosen van Ovidius: het past zich aan aan de omgeving en transformeert in verschillende gedaantes, tijdens het rondlopen om het gebouw. Het gevelontwerp aan de wegzijde is geïnspireerd op het Colosseum in Rome, voor de andere gevel is de ronde atletiekbaan bepalend. Zo is er een stuk tribune teruggekomen en moest er rekening worden gehouden met de start van de 100 meter en de aanloop voor het speerwerpen. Aan de andere zijde is de vorm van de weg gevolgd. Zo komt de grillige vorm van het gebouw voort uit de situatieve randvoorwaarden. Het gebouw varieert in diepte tussen de 7 en 25 meter.

ZECC/KAW

PROJECTBESCHRIJVING

Project

In het centrum van Hilversum hebben twaalf individuele kopers hun huis samengesteld, op basis van door KAW en Zecc ontworpen bouwmodules. Deze zijn binnen het 'rento-concept' van Nijhuis ontwikkeld. De zeer uitgebreide kopersopties leveren niet alleen verschillende plattegronden op, ze bepalen tevens de woninggrootte en de gevelindeling.

Zes woningen zijn ontworpen door Zecc en zes woningen door KAW met Roelof Heida Architecten. De woningeigenaren konden hun kavel en architect kiezen. Tijdens een 'droomwensdag' is door de toekomstige eigenaren een programma van eisen opgesteld. Dit heeft geleid tot klassiek-moderne herenhuizen met allure. Er was een grote keuzevrijheid in volume, woningindeling en gevels. In de architectuur zijn klassieke elementen en thema's vertaald naar een hedendaags beeld. De twee architecten hebben verschillende uitgangspunten voor het ontwerp gekozen en in de uitwerking ervoor gezorgd dat een zekere eenheid ontstaat. De woningen hebben een verhoogde begane grondvloer met entreetrapje en een inpandige parkeerplaats aan de achterzijde.

De woningen van Zecc kenmerken zich door een verticale geleiding van de gevels. Binnen vastgestelde zones konden kopers hun eigen gevelopeningen kiezen. Ook was er keuze in entreetype en kleurstelling van de gevels. Bijzonder is de zwarte muurolie die op de gevels is toegepast. Muurolie werd vroeger gebruikt om oude grachtenpanden waterdicht te maken. Het dubbele herenhuis heeft een oude dieprode muurolie gekregen. De toepassing van muurolie geeft een prachtige glans op de gevel en slaat een brug met het verleden.

Van de twaalf Herenhuizen zijn er zes door KAW (i.s.m. Roelof Heida Architecten) en zes door Zecc Architecten ontworpen.

IDIOOM ARCHITECTEN

PROJECTBESCHRIJVING

Project

Vijf naoorlogse portiekflats ondergingen een ware metamorfose. Ooit ontmoetten de bewoners elkaar op het grasveld. Dit aspect was verdwenen in de huidige individuele samenleving.

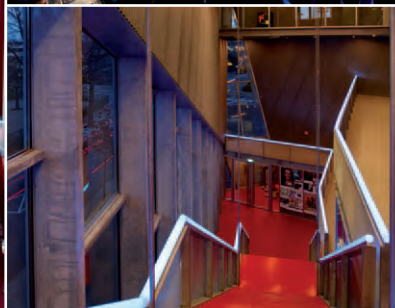
Architect Herman Kreijkens wilde dit gevoel terugbrengen en de mensen weer bij elkaar betrekken. Om deze verbinding te bereiken vertaalde hij de plannen van de oorspronkelijke architect naar deze tijd. Drie grote ingrepen brachten het gebied weer tot leven. De vijf flats omarmen nu samen vierhoven.

Alle flats kregen nieuw gemetselde gevels. Dit geeft de panden een krachtige uitstraling. Bij de gevels die samen om een grasveld heen een hof vormen, is dezelfde kleur steen aangebracht. Een flat heeft bijvoorbeeld geel aan de entreezijde en rood aan de woonzijde. De kleureenheid creëert een geborgen sfeer. Een bewoner kan nu bezoek de weg wijzen aan de hand van de kleur: 'Mijn voordeur is in het gele hof.'

Bij alle flats zijn aan de zonzijde voorzetbalkons aangebracht. Deze verlenging van de woonruimte geeft de mensen letterlijk meer zicht op elkaar. Buren zien elkaar thuiskomen, horen elkaar kletsen en kunnen weer groeten. Dankzij het aanbrengen van dit balkon kon het oude inpandige balkon aan de andere kant van dezelfde flat, bij de keuken getrokken worden. Bewoners zijn hier erg tevreden over.

De portieken hebben een open sfeer meegekregen. De deuren zijn nu groot en transparant. Door het glas hebben de bewoners, in tegenstelling tot de oude situatie, binnen nog voeling met de grasvelden. 'Het is hier fijn thuiskomen.' De bewoners kozen samen per hof de kleur van de kozijnen uit een vooraf samengesteld kleurenpalet. De appartementengebouwen zijn gerenoveerd naar een ontwerp van Idioom Architecten.

DE ARCHITECTEN CIE.

PROJECTBESCHRIJVING

Project

Poppodium De Vorstin is een icoon voor muzikale expressie op een markante locatie in Hilversum. Het gebouw ligt op loopafstand van het NS-station, aan een belangrijke kruising in het binnenstedelijk wegennet, en is goed zichtbaar vanuit de trein. De belangrijkste gevel is daardoor de voorgevel aan de Koninginneweg; het visitekaartje van De Vorstin.

Het programma voor De Vorstin laat zien dat de nieuwbouw gekenmerkt wordt door twee hoofdfuncties; de grote zaal en het muziekcafé. De grote zaal heeft vanuit de natuur van zijn functie een gesloten karakter, en het muziekcafé een open karakter. Daarnaast bevat het gebouw ondersteunende functies als oefenstudio's, kleed- en werkruimten, foyer en verkeersruimte.

Het uitgangspunt van het ontwerp van het gebouw is om de verkeersruimten en de ondersteunende functies als een buffer om de grote zaal en het muziekcafé te leggen. Hierdoor wordt de geluidsisolatie naar de omgeving efficiënt gerealiseerd. Dit ordeningsprincipe maakt tevens het beeld van De Vorstin; het principe van een doos in een doos wordt ingezet in de ruimtelijke en architectonische verbeelding van het nieuwe poppodium.

De organisatie van het poppodium valt door deze benadering uiteen in drie zones: een entree en foyer met een presentatie aan de Koninginneweg-zijde, de grote zaal en kleine zaal/muziekcafé als hoofdfuncties zichtbaar achter de glaswand van de foyer, en een servicestrook aan de zijkant - boven het laden en lossen - met ondersteunende functies als bergingen en kleedkamers. Poppodium De Vorstin is een ontwerp van de Architecten Cie.

CLAUS EN KAAN

PROJECTBESCHRIJVING

Project

Het terrein van de voormalige studio's is een voorbeeld van de door zo velen geliefde woonomgeving van het Gooi. Het architectenbureau Claus en Kaan is door een belegger gevraagd hier 35 huurwoningen in het duurdere segment te realiseren. Dit omvangrijke programma, uiteraard inclusief twee parkeerplaatsen per woning, op een ontspannen manier te voegen in het landschap was de uitdaging.

Verskillende kleinere bouwvolumes refereren aan de typologie van vrijstaande villa's. De auto's verdwijnen hieronder door gebruik te maken van de aanwezige hoogteverschillen in het terrein. Door het zweven van de gebouwen ontstaat geen claim van privé buitenruimten op het kavel: het landschap is continu. De buitenruimten zijn groot en afwisselend vormgegeven waardoor het individuele karakter van de gebouwen wordt vergroot.

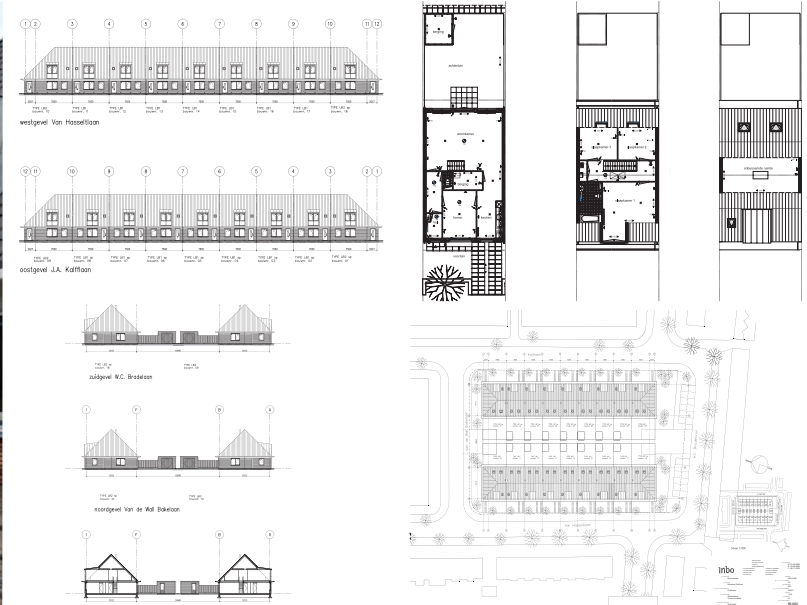
Het gebruik van natuursteen, is een bewuste flirt met de architectuur van het vooroorlogs Italiaans rationalisme, binnen het gehanteerde 'modernistische' architectuur-idiom. De Gooise chic die hieruit resulteert, zou in Brasschaat hopelijk niet misstaan.

BIQ I.S.M. INBO ARCHITECTEN

PROJECTBESCHRIJVING

Project

Dit ontwerp van BIQ Architecten bestaat uit twee rijen woningen met een lage goot en een beukmaat van 7.50 meter. De plattegrond is geschikt voor verschillende vormen van gebruik. De grote breedte maakt het mogelijk om een volledig woonprogramma met keuken, woonkamer, slaapkamer en badkamer op de begane grond te realiseren. De woningen zijn geschikt voor iedereen die slecht ter been is of weinig trappen wil lopen. Maar de plattegrond laat ook een traditionele eengezinswoning toe. Daarmee zijn de woningen levensloopbestendig en aanpasbaar aan bewoners van verschillende leeftijden. Het oorspronkelijk ontwerp van BIQ architecten werd in samenwerking met Inbo architecten aangepast in de loop van de planontwikkeling.

MONK ARCHITECTEN

PROJECTBESCHRIJVING

Project

Het nieuwbouwproject Nova Zembla is een eenvoudig en kleinschalig inbreidingsproject in het Van Riebeeck kwartier. Een wijk met voornamelijk eenvoudige maar markante woningbouw uit de jaren zestig van de vorige eeuw. Hier kwam door sloop van het oude woonhuis van Sjoukje Dijkstra met op het achterliggende terrein gelegen ponystallen een grote bouwkvavel vrij. De opdrachtgever wilde een gebouw met eigenzinnige architectuur en allure; maximale bebouwingsmogelijkheid, parkeren op eigen terrein en een groene binnentuin. Het is een gebouw voor zowel oudere als jonge mensen met grote op het zuiden gelegen buitenruimtes.

Het woongebouw wordt aan de noordzijde ontsloten door een gesloten trappenhuis. Het trappenhuis is in hout en natuursteen uitgevoerd. De noordgevel is relatief gesloten en is ter plaatse van de woningen uitgevoerd in metselwerk met een zandkleurige steen in Hilversums formaat. Het trappenhuis is in zogenaamd Nova zink gedetailleerd. Er is in kleurstelling aansluiting gezocht met de naastliggende bebouwing. De zuidgevel is voornamelijk in glas en Nova zink uitgevoerd. De begane grond woningen hebben allemaal een eigen tuin. De ramen in de gevels zijn een vertaling van de plattegronden. Laag geplaatst bij slaapkamers, hoog ter plaatse van de keukens en erkerramen in de woonkamer. Een voorbeeld van hoe door een simpele verdichting met een klein woongebouw een bijzondere plek kan worden gemaakt. Het appartementengebouw aan de Willem Barentszweg is een ontwerp van Monk Architecten.

OOSTERSPOORPLEIN EN TUNNEL

PROJECTBESCHRIJVING

Project

ARCADIS heeft in opdracht van de gemeente Hilversum en ProRail het ontwerp verzorgd voor de ondertunneling van Station Hilversum alsmede voor het plein aan de centrumzijde en het Oosterspoorplein. De architectuur van Dudok, het imago van Hilversum als Mediastad, 'stad in het groen' en jonge monumentenstad waren de inspiratie voor architect Beate Vlaanderen van ARCADIS.

Het op te knappen stationsgebied had licht nodig. In het ontwerp voor de nieuwe inrichting van de stationshal, de reizigerstunnel en de fietskelder is natuurlijke daglichttoetreding ingezet. Door te kiezen voor een verlaagd voorplein zie je het licht aan de andere kant van de fietstunnel. In de hal en op de perrons zijn grote vides aangebracht rond de trappen en er is gekozen voor glazen liften. Zien en gezien worden zorgt voor een sociaal veilige stationsomgeving. In de tunnel is gekozen voor een glazen scheidingwand tussen het stationsdomein en de interwijkverbinding. Een bijzonder detail is het lichtkunstwerk van kunstenaar Katrin Korfman met verkleurende lichten. In de bestaande stationshal is de trap verplaatst. Nu kan de voetganger rechtstreeks vanuit het centrum, via de stationshal, naar de tunnel. Door de tunnel loopt hij dan in een rechte lijn naar de perrons.

Het voormalige parkeerterrein aan het Oosterspoorplein is veranderd in een stijlvolle arena. Het plein is met Platanen omzoomd en herinnert aan de oude draaischijf van de voormalige NS werkplaats. Het verlaagde plein voorkomt een tunnelsituatie. Het sfeervolle open podium met de groene inrichting biedt talloze mogelijkheden voor recreatie en horeca.

Het voorplein centrumzijde met verlichte bankjes is het entreegebied van het station voor de binnenstad. Het plein dient ook als verblijfsgebied voor wachtende reizigers. De bankjes op het plein zijn zo ontworpen dat zij zorgen voor daglichttoetreding in de tunnel.

De Hilversumse Architectuurprijs: Juryrapport

1 DE PRIJS

De Hilversumse Architectuurprijs is in 2009 in het leven geroepen door de Stichting Hilversumse Architectuurprijs. Deze prijs is een tweemaaljaarlijkse onderscheiding in de vorm van een vakprijs en een publieksprijs. De Hilversumse Architectuurprijs werd voor het eerst uitgereikt in 2010 voor projecten in de periode 2007-2008. Het doel van de prijs is het bevorderen van de kwaliteit van de architectuur, stedenbouw en landschapsinrichting te Hilversum, voortbouwend op de traditie van de Hilversumse jonge bouwkunst. En het bevorderen van de betrokkenheid van de Hilversumse bevolking bij architectuur, stedenbouw en landschapsinrichting in het algemeen en die van Hilversum in het bijzonder.

2 DE VOORSELECTIE

In de periode 2009-2010 zijn 42 projecten gerealiseerd. De selectiecommissie selecteerde 10 projecten die naar zijn oordeel het best voldeden aan de volgende criteria:

- opgeleverd tussen 1 januari 2009 en 31 december 2010;
- liggend binnen de gemeentegrenzen van Hilversum;
- bouwvergunningplichtig en/of aanlegvergunningplichtig;
- bevordert de kwaliteit van de architectuur, stedenbouw en landschapsinrichting te Hilversum;
- voortbouwend op de traditie van de Hilversumse jonge bouwkunst;

- bevordert de betrokkenheid van de Hilversumse bevolking bij architectuur, stedenbouw en landschapsinrichting in het algemeen, en die van Hilversum in het bijzonder.

De commissie bestond uit:

- Peter van Dulst
(*voorzitter bestuur Hilversumse Architectuurprijs*)
- Joke Ubbink
(*bestuur Hilversumse Architectuurprijs*)
- Stef van Breugel
(*directeur Museum Hilversum*)
- Rik Egberts
(*architect*)
Eén genomineerd project werd teruggetrokken door het architectenbureau.

3 DE JURY

- Hubert-Jan Henket, Bierman Henket
Architecten (voorzitter)
- Juriaan van Stigt, LEVS Architecten
- Noud de Vreeze, stadsarchitect Amersfoort
- Patrick van den Brink, burgemeester IJsselstein en voormalig wethouder in Hilversum
- Jim Klinkhamer, Jonkman Klinkhamer Architecten en voormalig voorzitter van de Hilversumse welstandscommissie
- Indira van 't Klooster, seniorprojectleider Architectuur Lokaal (secretaris zonder stemrecht)

4 DE BEOORDELINGSPROCEDURE

De jury begint met het vaststellen van de beoordelingscriteria. Daarna bestuderen de leden afzonderlijk de negen genomineerde projecten en noteren zij een top vier. Op basis van deze voorselectie kiest de jury vier projecten die daadwerkelijk worden bezocht. Na het bezoek ter plaatse kiest de jury een winnaar.

5 DE BEOORDELINGSCRITEIA

In het reglement van de Hilversumse Architectuurprijs zijn beoordelingscriteria vastgelegd. De jury besluit echter enkele criteria te formuleren die leidend zullen zijn bij het beoordelen van de plannen. Vooral van belang acht de jury dat:

- de architectonische en stedenbouwkundige kwaliteit groot is en een bijzonder vakmanschap laat zien (inclusief culturele waarde en toekomstwaarde);
- de architect een bijzondere extra inspanning heeft geleverd en dat dit aan het projectresultaat is af te lezen;
- het eindresultaat een prestatie is op de locatie en binnen het genre;
- het eindresultaat verrassend is, bijvoorbeeld in vanzelfsprekendheid of beleving;
- het project niet modieus is, maar een tijdloze kwaliteit heeft.

6 DE NEGEN GENOMINEERDE PROJECTEN 2009 - 2010

1 Nieuwbouw zorgvilla en renovatie koetshuis

Locatie	Albertus Perkstraat 14/16
Programma	zorgwoningen en dagrecreatie voor ouderen
Architect	ds concepts&design
Opdrachtgever	DS Verzorgd Wonen

Het 19e eeuwse koetshuis van de architect Gosschalk (1889) werd gerenoveerd in eigentijdse stijl. Het koetshuis hoorde bij landgoed Erica, dat prachtige tuinen had naar ontwerp van de beroemde tuinarchitect H. Copijn. In het hoofdgebouw van het landgoed is nu de Openbare bibliotheek gevestigd. Samen met de nieuw gebouwde zorgvilla vormt het koetshuis een zorgcomplex voor ouderen.

Oordeel jury:

“De doelstelling is heel mooi: een plek creëren waar mensen zich goed voelen. Ook de keuze om het oude koetshuis te behouden, is zeer te waarderen. Maar de architectonische uitwerking, zoals te zien is in de uitvoering van de ramen, de bogen en de speklagen, is niet helemaal consistent met het oorspronkelijke idioom.”

2 Kantoorgebouw Paula Radcliffe/Colossos

Locatie	Arenagebied
Programma	4300 m ² kantoor en ondergrondse parkeergarage
Architect	Min2 Bouwkunst
Opdrachtgever	Nike

Met dit kantoor is de ontwikkeling van het Arena kantorenpark afgerond. Het gebouw ligt in de kromming van de voormalige drafbaan. Colossos is de naam van de architect, waarmee hij verwijst naar onder andere het Colosseum in Rome. Nike heeft de naam inmiddels gewijzigd in het Paula Radcliffe Building, naar de Britse wereldrecordhoudster op de marathon.

Oordeel jury

“De parkeergarage is subtiel weggewerkt, en maakt onderdeel uit van het gebouw op maai-veld. Door toetreding van daglicht is de parkeergarage een prettige ruimte die bovendien een levendige plint oplevert. Maar de verschijningsvorm van diezelfde plint in zijn omgeving overtuigt minder en voegt weinig toe aan de beleving van de straat.”

3 12 Heren

Locatie	Herenstraat
Programma	12 woningen
Architect	ZECC/KAW
Opdrachtgever	collectief particulier opdrachtgeverschap

De 12 woningeigenaren hadden een grote keuzevrijheid in de indeling van plattegronden, de gevels en het aantal bouwlagen. Vrijwel iedereen koos voor vier bouwlagen met een terras op de 2e verdieping. Aan de straatzijde is de voordeur bereikbaar via een trapje en aan de achterzijde heeft iedereen zijn eigen parkeerplaats. Bijzonder is de zwarte en rode muurolie. Muurolie werd vroeger gebruikt om oude grachtenpannen waterdicht te maken.

Oordeel jury

“Dit project is als procesarchitectuur uitermate prijzenswaardig. Interessant in het genre, slijk uitgewerkt, goede plattegronden, goede detaillering. Op een hele positieve manier verrassend, en het maakt het plein in één beweging af. Het geheel geeft het gevoel van een plein, wat het voorheen echt niet was.”

4 Renovatie portiekflats

Locatie	Jacob Roggeveenstraat
Programma	renovatie 84 portiekwoningen in 5 gebouwen
Architect	Idioom architecten
Opdrachtgever	Alliantie Gooi- en Vechtstreek

Ingrijpende verbouwing van de portiekflats naar oorspronkelijk ontwerp van architect Verschuyl (1960). Doel was om de flats meer met elkaar in verband te brengen rond het grasveld, ook wilde de architect het contact met buiten vanuit de woningen vergroten. Om dat te bereiken zijn nieuwe gevels gemetseld in diverse baksteenkleuren. Ook zijn balkons aangebracht. Bewoners kozen zelf de kleuren van de kozijnen en de balkonhekken. De openbare ruimte werd opnieuw ingericht.

Oordeel jury

“Als initiatief om dit gebied te revitaliseren, is dit project blijmakend. Het is een mooie opgave, die terecht veel aandacht krijgt. De donkere kopgevels, de kleurverschillen, en de kloeke balkons zijn heel mooi en getuigen van greep op de opgave. Door hun zware karakter werden de balkons minder gewaardeerd.”

5 Poppodium De Vorstin

Locatie	Koninginneweg 44
Programma	entree, foyer, 2 zalen, café, verkeersruimten en technische functies
Architect	De Architecten Cie.
Opdrachtgever	gemeente Hilversum

Op een markante locatie in Hilversum, en goed zichtbaar vanuit de trein, ligt Poppodium De Vorstin. Het gebouw is georganiseerd in 3 zones: entree en foyer met het muziekcafé, de grote zaal als hoofdfunctie zichtbaar achter de foyer, en een servicestroom aan de zijkant voor het laden en lossen en ondersteunende functies. De gevel heeft een opvallend optisch effect.

Oordeel jury

“De uiterlijke verschijningsvorm is fascinerend, al lijkt de stedenbouwkundige uitwerking niet optimaal. Het eindresultaat oogt als een vak-kundige, knappe en mooie puzzel.”

6 Appartementen Mozartlaan/Wisseloordlaan

Locatie	Mozartlaan 11,13,15 F t/m G en Wisseloordlaan 177 t/m 213
Programma	35 woonhuizen, inrichting om-liggend groen, ondergrondse parkeergarage
Architect	Claus en Kaan (architectuur) en Niek Roozen (tuininrichting)
Opdrachtgever	Maarsen Groep

Op het terrein van voormalige studio's zijn 35 huurwoningen in het duurdere segment gereali-seerd. Vijf bouwvolumes refereren aan de typologie van vrijstaande villa's. De auto's verdwijnen

hieronder door gebruik te maken van de aanwezige hoogteverschillen in het terrein. De buitenruimten zijn groot en afwisselend vormgegeven. Het gebruik van natuursteen is een bewuste flirt met de architectuur van het vooroorlogs Itali-aans rationalisme.

Oordeel jury

“Vakkundige architectuur. Het lijkt een bijna vol-maakt plan, met balustrades die lijken te zweven en de combinatie van twee verschillende kleuren wit. Een fantastische combinatie van zandwit en hardwit. Ook de landschappelijke inpassing lijkt perfect. Dit moet je zien om te geloven dat het er echt staat.”

7 De Wissel

Locatie	W.C.Bradelaan
Programma	18 levensloopbestendige wo-ningen
Architect	Inbo Architecten bna en BIQ Architecten
Opdrachtgever	De Alliantie

De woningen hebben een beukmaat van 7.50 meter. Die grote breedte maakt het mogelijk om een volledig woonprogramma met keuken, woonkamer, slaapkamer en badkamer op de begane grond te realiseren, zodat de woningen geschikt zijn voor ouderen. Maar de plattegrond laat ook een traditionele eengezinswoning toe. Daarmee zijn de woningen levensloopbestendig en aanpasbaar aan bewoners van verschillende leeftijden.

Oordeel jury

“Dit project is baanbrekend in zijn beukmaat. Door maat en indeling zijn heel veel mogelijk

heden geschapen voor verschillende leefmogelijkheden (levensloop bestendig woningtype). In een wijk met hoge dichtheid is dit type stedenbouwkundig gezien echt een voorbeeld. Maar de crux is de beukmaat van 7.50 meter en dat is meer een kwaliteit van de stedenbouwkundige footprint dan van de architectuur.”

8 Nova Zembra

Locatie	Willem Barentszweg 184 t/m 200
Programma	9 startersappartementen
Architect	Monk Architecten/Akor Bouw
Opdrachtgever	DPO Projectontwikkeling

Nieuwbouw ter plaatse van het oude woonhuis van Sjoukje Dijkstra. De kavel is maximaal bebouwd met bovendien parkeren op eigen terrein en een groene binnentuin. De noordgevel is relatief gesloten uitgevoerd in metselwerk met een zandkleurige steen in Hilversums formaat. Het trappenhuis is in zogeheten Novazink gedetailleerd.

Oordeel jury

“Interessante opgave, die mooi is uitgewerkt in detaillering en kleur, met goede plattegronden, en goed op de kavel geplaatst. De plint is qua maat en schaal op die locatie zeer subtiel en beter dan gebruikelijk. Jammer dat het parkeren op het maaiveld is opgelost.”

9 Tunnel en inrichting openbare ruimte stationsgebouw Hilversum Centraal

Locatie	Oosterspoorplein
Programma	een tunnel, twee pleinen, verkeersstromen reizigers, overkapping
Architect	Arcadis (Beate Vlaanderen)
Opdrachtgever	Gemeente Hilversum en Prorail

De nieuwe tunnel heeft een gecombineerde functie: het is een reizigerstunnel en een verbinding voor fietsers en voetgangers. In het stationsgebied is de tunnel de centrale schakel tussen de voorpleinen aan weerszijden van de spoorbundel en de verbindende schakel tussen de noord- en zuidzijde van de stad. Licht brengt in ondergrondse ruimten veiligheid. Het voormalige parkeerterrein aan het Oosterspoorplein is veranderd in een plein.

Oordeel jury

“Dit is een uiterst belangrijke opgave en een belangrijke bijdrage voor de stad. De vormgeving van gescheiden verkeersstromen is in heel Nederland een hoofdbreker. De breedte van de tunnel is een enorme verdienste. Ook sociale veiligheid is belangrijk onderdeel van het ontwerp. Het lijkt alsof het maximale uit de situatie is gehaald.”

7 TE BEZICHTIGEN PROJECTEN

Na ampel beraad komt de jury tot een keuze van vier projecten om op locatie te bezoeken. De vier projecten lijken te voldoen aan de door hen gestelde criteria, maar er zijn ook vragen. Vragen die alleen kunnen worden beantwoord door ter plaatse te gaan kijken.

Het station

De jury: “De tunnel is zo lang om de helling prettig te maken voor fietsers, en om vrij doorzicht en daglicht aan beide zijden te bieden. Die lengte leidt tot niveauverschillen op het voorplein, maar de niveaus zijn elegant en subtiel gescheiden. Licht- en luchtgaten maken het gebied en de tunnel nog comfortabeler. De scheiding in de tunnel tussen het station en de openbare route is niet meer dan een glasvlak. Het is een zeer goed project al zijn enkele arbitraire keuzes in de uitwerking gemaakt - zoals de verhouding verharding en groen op het Oosterplein -, maar het ruimtelijk concept ervan is sterk en in de tijd aanpasbaar.”

Mozartlaan/Wisseloordlaan

De jury: “De zwevende lijsten, de werkelijk transparante balkons, de glasverhouding en kleur van het glas zijn prachtig. Strak, maar niet ongenaakbaar. De villa’s zijn scherp gedetailleerd, en hoewel ze dicht op elkaar lijken te staan, zijn ze goed geplaatst: in contact met elkaar, maar ze belemmeren elkaar niet in het uitzicht. Ze vormen een eenheid met het omringende landschap. Maar de plattegronden lijken wat gewoontjes, en waarom zo’n smalle entree in zo’n riante woning?”

12 Heren

De jury: “Het is een interessante stedenbouwkundige setting, maar de plattegronden lijken redelijk standaard. Het zijn Trentowoningen, dus het project is een voorbeeld van consumentgericht bouwen. Er lijkt een rijkdom aan mogelijkheden. De twee architecten zijn er samen heel mooi uitgekomen, maar de uitwerking is niet erg verfijnd. De kleurstelling lijkt tamelijk hard. En hoe is het parkeren opgelost?”

De Vorstin

De jury: “Dit is een fascinerend gebouw. Het is helemaal niet zo groot als je door de foto’s zou denken. De bouwkael moest vanuit het programma 100% worden volgebouwd. De vorm van het gebouw is dus de kavel en ook de hoogte stond vast. Er moet nog een gebouw naast komen, met een smalle straat ertussen. Die voorwaarden verklaren de volumevorm en de vrij gesloten zijgevel die nu zo in het zicht staat.”

8 OP LOCATIE

Als eerste bezoekt de jury het project **12 Heren**. De kwaliteit van de stedenbouwkundige aanheling verrast de jury. Inderdaad is met de realisatie van dit project een pleinwand ontstaan, die de stedelijke ruimte omsluit en afmaakt. De kleuren van de muurrolie, zwart en donkerrood, zijn weliswaar aanwezig maar geven het geheel ook een duidelijk eigen karakter. Het geheel voegt zich goed qua maat en schaal en houdt naar verwachting ook stand op de lange termijn.

De achterkant had – zeker met het oog op de leefbaarheid en de kwaliteit van de stedelijke omgeving - wel wat groener mogen zijn. Parke- ren gebeurt op straat achter een kaal hekwerk en voor een begane grondgevel vol garagedeu- ren. Hier mist de jury het “extra” om ook aan de achterzijde op de begane grond kwaliteit te maken.

Vervolgens loopt de jury naar het **Stations-plein**. De noordzijde, het Oosterspoorplein, vindt de jury vriendelijk, plezierig, en met vernuftige perspectivische uitwerking. In vorm en schaal is veel potentieel in het plein gebracht. Alle randvoorwaarden zijn aanwezig, alle logis- tieke problemen zijn vakkundig opgelost. De kansen die er waren, zoals de verkeersstromen in de tunnel, langs het fietspad, de reizigers en de wandelaars zijn optimaal benut. De overkap- ping boven het nieuwe spoor is een eigentijdse verwijzing (zonder kitsch te worden) naar de bestaande kappen, restanten van de rijke ge- schiedenis van het station.

Het profiel, de vorm, de ruimtelijkheid en de toegankelijkheid van de pleinen aan beide zij- den zijn erg goed. Een sterk concept dat in de toekomst aanpasbaar is. Dat zou kunnen gelden voor de materialisering, de hoeveelheid groen en de kleurstellingen.

Pas staande voor **De Vorstin** is te zien dat het trompe l’oeuil-effect in het gevelvlak een vondst is. In deze rechthoekige doos met een plat dak en rechte gevels is een optimale driedimensi- onale werking tot stand gebracht. De gevel is de echte eyecatcher, maar daarachter is alles

tamelijk gewoon. De technische installaties zijn mooi weggewerkt. De foyer is meer een verkeersruimte dan een ontvangst- en verblijfs- ruimte. Het effect van zien en gezien worden, in doorkijkjes en op plateaus is goed gemaakt, maar voegt te weinig toe en is te klein om echt iets teweeg te brengen. De achterliggende kleine zaal is zeer geslaagd, maar uiteindelijk is er weinig wisselwerking met de omgeving. Dat is jammer voor de passerende voetganger.

Tot slot bekijkt de jury de **Mozartlaan/Wis- seloordlaan**. De landschappelijke setting en de belofte van smetteloos witte villa’s is op het eerste gezicht adembenemend. Vijf compro- misloos mooie witte kunstwerken in het groen. Het geheel ademt klasse en sjik uit. Ook de haast zwevende balkons met hun glazen ba- lustrades dwingen respect af. En hoewel voet- gangers over het autopad lopen, ontstaat niet het gevoel dat het hier een rijbaan betreft. Een subtiele combinatie van twee soorten klinkers resulteert in een evenwichtig midden tussen voetpad en rijbaan. Binnen de verwachtingen die deze architectuur oproept, stelt de detail- lering (of de uitvoering) van de dakrand- en vloerplaten teleur. De jury spreekt van “fatale strijklichteffecten”.

9 DE WINNAAR

Nu wordt het moeilijk. De kwaliteit van de vier bezochte projecten is uitstekend, maar de jury heeft de lat erg hoog gelegd in de be- oordelingscriteria. De jury zoekt een gebouw met een tijdloze kwaliteit, dat een bijzonder vakmanschap laat zien, waarin ook de cultu- rele waarde en de toekomstwaarde worden meegenomen. Bovendien wil de jury aan het gebouw kunnen aflezen dat hier een uitzonder- lijke prestatie is geleverd, die niet alleen verras- send is, maar ook een prestatie is op de locatie en binnen het genre.

Eigenlijk, stelt de jury, is geen van de bezochte projecten perfect. Alle vier voldoen ze niet helemaal aan de gestelde criteria. Dus is het van belang om vast te stellen welk project het meest voldoet aan de eisen, en aan welk project op termijn nog zaken kunnen worden verbeterd die de kwaliteit verhogen. Daarmee vallen **Heren 12** en **De Vorstin** af. Deze twee projecten hebben grote kwaliteiten, maar missen toch een zekere stedenbouwkundige finesse en meerwaarde voor de directe omge- ving. De **Mozartlaan/Wisseloordlaan** heeft de potentie van een perfect project, maar laat het in de uitvoering van de details toch afwe- ten.

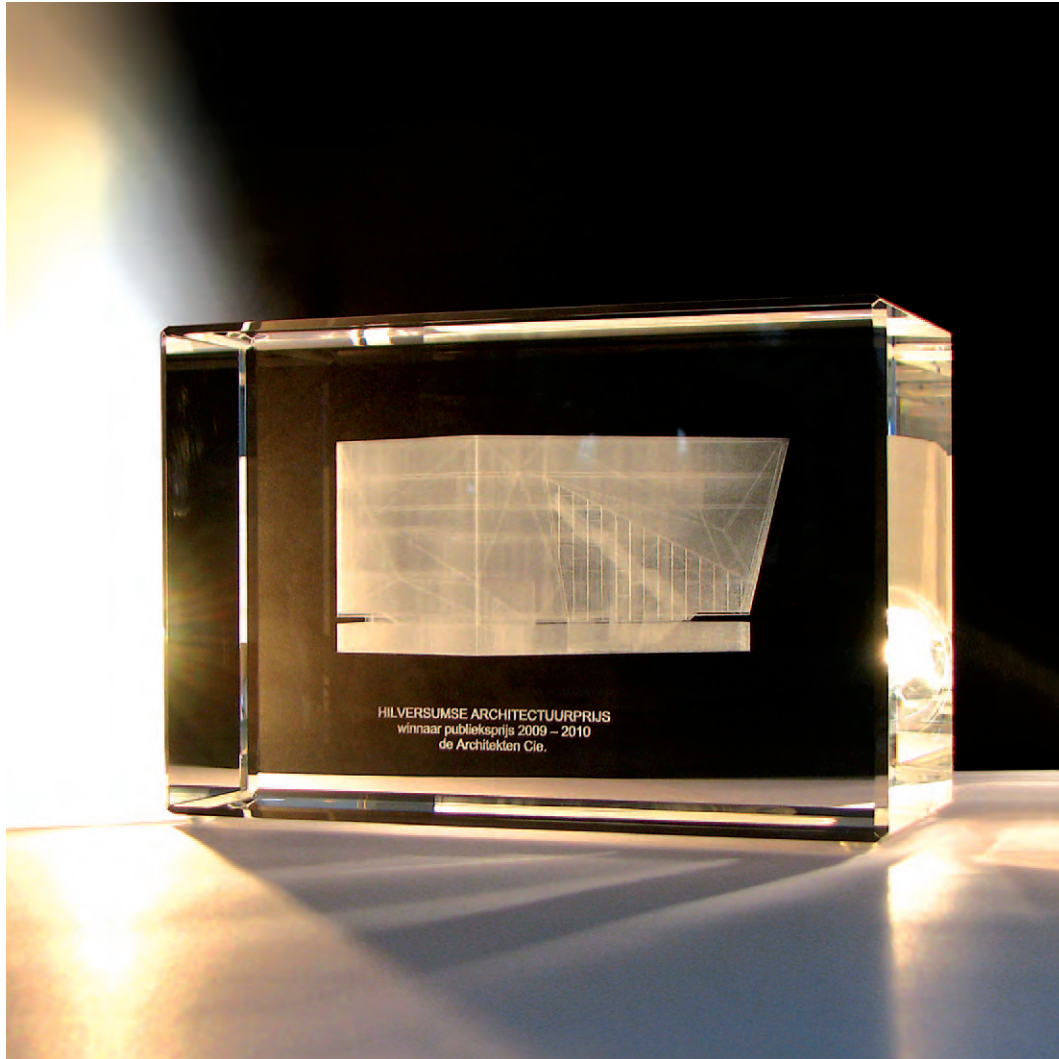
De jury benoemt daarom unaniem tot winnaar: **het Oosterspoorplein en tunnel**.

“Het getuigt van durf en initiatief om zo’n ge- bied zo aan te pakken. Dit is het soort project in de publieke ruimte in de stad waar nauwe- lijks opbrengsten tegenover staan, het bestaat

eigenlijk alleen uit kostenposten. Het is een on- gelofelijk gecompliceerde opgave en de grote greep is goed. De grote greep is belangrijker dan de details, die op termijn nog zijn te ver- beteren.

De architect heeft ruimte gemaakt. De ruimte voor en om het station is goed geproportio- neerd. Ook de nieuwe binnentrap in de stati- onshal bijvoorbeeld, staat daar alsof die er altijd geweest is. De rechte lijn van het fietstracé, de aandacht voor licht en veiligheid in de tun- nel, de ruimte die de glasplaat suggereert, de perspectivische werking aan de noordzijde, de plaatsing van de trappen en de lift, de uit- voering van de nieuwe overkapping - dat alles getuigt van een optimale grip op de opgave. De opgave was de doorgang, de aankomst aan de ene kant en de aankomst aan de an- dere kant. Dat is gelukt. Er zijn architectonische en materiële details waar twijfels bij zijn, maar die zijn op termijn en in de tijd veranderbaar.

Wat wordt bekroond, is een zeer geslaagde en enorm ingewikkelde herontwikkelingsopgave die tot voorbeeld kan dienen voor andere ge- meenten.”

De Publieksprijs

In samenwerking met De Gooi en Eemlander en de Woonbode organiseerde het bestuur van de Stichting Hilversumse Architectuurprijs de verkiezing voor de Publieksprijs.

Dezelfde negen genomineerde werken waar de vakjury zich over boog, werden gepubliceerd in de Woonbode en de Gooi en Eemlander. Per week werden twee plannen beschreven. Na deze publicaties werd nog een totaaloverzicht van de genomineerde plannen opgenomen.

Met de redactie van de Gooi en Eemlander en de Woonbode werd een stemprocedure ontwikkeld. Belangstellenden konden via de website van De Gooi en Eemlander hun stem uitbrengen. Op de website van de Stichting Hilversumse Architectuurprijs werd verwezen naar het adres om de stem uit te brengen. Onder de inzenders die de winnaar goed voorspelden werd een iPad verloot.

Per emailadres kon één keer gestemd worden. Doublures werden uitgefilterd. In totaal werden 805 geldige stemmen uitgebracht.

- De afgetekende winnaar was De Architecten Cie (De Vorstin) met 31,8% van de stemmen.
- De tweede plaats was voor Het Oosterspoorplein en de stationstunnel met 20,9%.
- De derde plaats wordt ingenomen door Claus en Kaan (Mozartlaan/Wisseloordlaan) met 18,6% van de stemmen.

De overige stemmen waren verdeeld over de andere genomineerden.

COLOFON

- Bestuur** Het bestuur van de Stichting Hilversumse Architectuurprijs bestaat uit:
- Peter van Dulst, voorzitter
 - Karen Heerschop, secretaris
 - Hendrik Jan Kappelle, penningmeester
 - Hans Ruijssenaars, algemeen bestuurslid
 - Joke Ubbink, algemeen bestuurslid
 - Stef van Breugel, adviseur van het bestuur
- Publieksprijs** Organisatie; projectbeschrijvingen: Eddie de Paepe, Jaap van den Bergen (Gooi en Eemlander en Woonbode)
- Juryrapport** Indira van 't Klooster (Architectuur Lokaal)
- Ontwerp** Weidmann & Weidmann Reclamebureau
- Drukwerk** Drukkerij Brügemann
- Eindredactie** Peter van Dulst
- Uitgave** Stichting Hilversumse Architectuurprijs
Kerkbrink 6, 1211 BX Hilversum
April 2011
- Website** www.hilversumsearchitectuurprijs.nl

Het werk van de Stichting Hilversumse Architectuurprijs wordt mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de vrienden van de stichting.

Vrienden van de Stichting Hilversumse Architectuurprijs

AM Wonen | BK Bouw | Blauwhoed Eurowoningen | Bouwbedrijf Aalberts
Castanea Bedrijfsmakelaars | De Alliantie Gooi en Vechtstreek | Drukkerij Brügemann
Dudok Wonen | FiMek Estate | Gemeente Hilversum | Gooi en Eemlander / Woonbode Grontmij advies-
ingenieursbureau | Museum Hilversum
Proper Stok Ontwikkelaars | Slokker Bouwgroep | Syntrus Achmea Vastgoed
TCN Mediapark | Van Hengstum & Stolp Notarissen | VGG Adviseurs
Weidmann & Weidmann Reclamebureau